

Menettelylliset määräajat - Tšekki

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä
- 2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä
- 3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?
- 4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?
- 5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?
- 6 Kun määräajan kulumisen alku tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?
- 7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?
- 8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?
- 9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?
- 10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?
- 11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?
- 12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?
- 13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?
- 14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?
- 15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?
- 16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Siviilioikeudellisissa menettelyissä keskeiset määräajat ovat yleisesti ottaen joko menettelyllisiä tai aineellisoikeudellisia.

Menettelyllisiä määräaikoja on kahdentyyppisiä: lakisääteisiä ja tuomioistuimen asettamia.

Lakisääteiset määräajat vahvistetaan lainsäädännössä. Lakisääteisen menettelyllisen määräajan noudattamatta jättäminen johtaa aina jonkinlaiseen menettelylliseen seuraukseen (esim. menetetään mahdollisuus suorittaa tietty toimi asianmukaisesti tai määrätään kurinpidollinen sakko). Lakisääteisen määräajan noudattamatta jättäminen voidaan kuitenkin hyväksyä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963 (*zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*), sellaisena kuin se on muutettuna, 58 §), jos osapuoli tai hänen oikeudellinen edustajansa ei voinut noudattaa määräaika hyväksyttävästä syystä, jonka vuoksi hän ei voinut suorittaa toimea, johon hänellä on oikeus. Hakemus menetetyt määräajan palauttamiseksi on jätettävä 15 päivän kuluessa siitä päivästä, jolloin este lakkasi olemasta merkityksellinen, ja tekemättä jätetty toimi on suoritettava

samanaikaisesti. Tuomioistuin voi osapuolen pyynnöstä myöntää hakemukselle lykkäävän vaikutuksen ja sallia siten määräajan noudattamatta jättämisen.

Jos toimen suorittamisen määräaikaa ei vahvisteta suoraan lainsäädännössä, sen asettaa tuomarikokoonpanon puheenjohtaja (tai tuomari yhden tuomarin kokoonpanossa). Tuomarikokoonpanon puheenjohtaja (tai tuomari yhden tuomarin kokoonpanossa) voi asettaa määräajan paitsi lainsäädännössä määritellyissä tapauksissa myös silloin, kun määräajan avulla varmistetaan menettelyn eteneminen tehokkaasti ja riittävän nopeasti. Tuomioistuin voi pidentää asettamaansa määräaikaa olosuhteiden perusteella (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 55 §). Määräajan noudattamatta jättämistä ei hyväksytä.

Menettelyllisiä määräaikoja ei aseteta tuomioistuimelle esimerkiksi päätöksen antamista varten, vaan tällaiset määräajat ovat ohjeellisia.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Tšekin valtion itsenäisyyden palauttamisen päivä, uusivuosi: 1. tammikuuta

Pääsiäismaanantai: päivä vaihtelee, mutta vapaapäivä on yleensä maaliskuun lopussa tai huhtikuun alussa

Vappu: 1. toukokuuta

Voitonpäivä: 8. toukokuuta

Slaavilaisten lähetyssaarnaajien Kyrilloksen ja Methodioksen päivä: 5. heinäkuuta

Jan Husin roviolla polttamisen muistopäivä: 6. heinäkuuta

Tšekin valtionpäivä: 28. syyskuuta

Itsenäisen Tšekkoslovakian valtion perustamisen päivä: 28. lokakuuta

Vapaustaistelun ja demokratian päivä: 17. marraskuuta

Jouluaatto: 24. joulukuuta

Joulupäivä: 25. joulukuuta

Tapaninpäivä: 26. joulukuuta

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Lakisääteiset säännöt määräaikojen laskentamenetelmää varten asetetaan siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 55–58 §:ssä.

Päivinä ilmaistu määräaika alkaa määräajan käynnistävää tapahtumaa seuraavana päivänä.

Puoli kuukautta tarkoittaa 15 päivää.

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy päivänä, joka nimeltään tai järjestysnumeroltaan vastaa sitä päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni. Jos viimeisessä kuukaudessa ei ole tällaista päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä.

Jos määräajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai yleinen vapaapäivä, määräajan viimeinen päivä on seuraava työpäivä.

Tunteina ilmaistut määräajat päättyvät sen tunnin päättyessä, joka vastaa tuntia, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni.

Menettelyllisen määräajan noudattamiseksi riittää, että toimi suoritetaan tuomioistuimessa tai asiakirja luovutetaan viranomaiselle, jolla on velvoite toimittaa se, eli useimmiten postiluvan haltijalle, määräajan viimeisenä päivänä.

Jos menettely on keskeytynyt, myös menettelyllisen määräajan kuluminen keskeytyy (siviiliprosessilain 111 §:n 1 momentti). Jos menettely aloitetaan uudelleen, myös määräaika alkaa kulua uudelleen.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni, ei oteta määräajan laskennassa huomioon. Tätä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun määräaika ilmaistaan tunteina. Näin ollen määräaika alkaa yleensä kulua määräajan käynnistävää tapahtumaa seuraavana päivänä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 1 momentti).

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Ei.

6 Kun määräajan kuluminen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni, ei oteta määräajan laskennassa huomioon. Tätä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun määräaika ilmaistaan tunteina (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 1 momentti).

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Määräaika lasketaan kalenteripäivinä.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Viikkoina ilmaistuja määräaikoja käytetään vain harvoin siviiliprosessilaissa (laki nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) (esim. 260 §:n 3 momentti, 295 §:n 1 momentti ja 295 §:n 2 momentti). Ne ovat useimmiten tuomioistuimen asettamia määräaikoja.

Kuukausina ilmaistut määräajat ovat siviiliprosessilain mukaan yhden kuukauden (esim. 82 §:n 3 momentti, 336m §:n 2 momentti ja 338za §:n 2 momentti), kahden kuukauden (esim. 240 §:n 1 momentti ja 247 §:n 1 momentti), kolmen kuukauden (esim. 111 §:n 3 momentti, 233 §:n 1 momentti ja 234 §:n 1 momentti) ja kuuden kuukauden pituisia (esim. 77a §:n 2 momentti ja 260g §:n 3 momentti).

Vuosina ilmaistuja määräaikoja on siviiliprosessilaissa kahdenlaisia: yhden vuoden (esim. 111 §:n 3 momentti) ja kolmen vuoden määräaika (esim. 99 §:n 3 momentti, 233 §:n 2 momentti ja 234 §:n 2 momentti).

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistut määräajat päättyvät sen päivän lopussa, joka vastaa päivää, jolloin määräajan käynnistävä tapahtuma ilmeni. Jos kyseisessä kuukaudessa ei ole tällaista päivää, määräaika päättyy kuukauden viimeisenä päivänä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 2 momentti).

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Kyllä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 57 §:n 2 momentti).

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Lakisääteisiä menettelyllisiä määräaikoja ei voida muuttaa tuomioistuimen päätöksellä.

Tuomioistuin voi pidentää asettamaansa menettelyllistä määräaikaolosuhteista riippuen.

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Osapuoli voi hakea muutosta ensimmäisen oikeusasteen menettelyssä annettuun piirituomioistuimen (*okresní soud*) päätökseen tai alueoikeuden (*krajský soud*) päätökseen, paitsi jos se kielletään lainsäädännössä (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 201 §). Muutosta on haettava 15 päivän kuluessa kirjallisen päätöksen tiedoksiantamisesta siinä tuomioistuimessa, jonka päätökseen haetaan muutosta. Valituksen toimittamisen määräajassa ei oteta huomioon päivää, jolloin päätös annettiin tiedoksi osapuolelle. Tämän menettelyllisen määräajan noudattamiseksi riittää, että valitus luovutetaan sen perille toimittamisesta vastaavalle viranomaiselle (esim. postiluvan haltijalle, vankilalle, jos henkilö on vangittu tai pidätetty, tai lastenkodille tai lastensuojelulaitokselle, johon henkilö on sijoitettu), tai tuomioistuimelle määräajan viimeisenä päivänä.

Jos päätöksestä on annettu korjaava päätös, määräaika alkaa kulua korjaavan päätöksen voimaantulopäivästä (ks. siviiliprosessilain 204 §:n 1 momentti).

Jos muutosta haetaan 15 päivän määräajan päättymisen jälkeen ainoastaan siitä syystä, että valittaja noudatti tuomioistuimen antamaa virheellistä muutoksenhakuohjetta, katsotaan, että muutosta on haettu ajoissa. Jos päätöksessä ei anneta ohjeita muutoksenhausta, sen määräajasta tai tuomioistuimesta, johon valitus on toimitettava, tai jos siinä annetaan virheellisiä ohjeita, joiden mukaan muutosta ei voi hakea, päätökseen voidaan hakea muutosta kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

Jos asiassa on annettu maksumääräys, sen voimaantulo voidaan estää vain siten, että vastaaja antaa siihen vastineen 15 päivän lakisääteisen määräajan kuluessa siitä, kun määräys annettiin tiedoksi, maksumääräyksen antaneessa tuomioistuimessa (ks.

siviiliprosessilain 172 §:n 1 momentti). Jos maksumääräystä vastustetaan tällä tavoin, se perutaan, ja tuomioistuin määrää, että asia on käsiteltävä oikeudessa. Muutosta voidaan hakea ainoastaan menettelykustannuksia koskevaan lauselmaan, mutta tämä ei tietenkään johda maksumääräyksen peruuttamiseen.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Siviiliprosessilain (laki nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) mukaan käsittelyä voidaan lykätä tärkeistä syistä, jos asiaa ei voida käsitellä ja ratkaista yhdessä käsittelyssä (ks. siviiliprosessilain 119 §). Lykkäämisen tärkeä syy voi liittyä esimerkiksi siihen, että yksi menettelyn osapuolista ei ole saapunut tuomioistuimeen eikä käsittelyä voida pitää hänen poissa ollessaan (ks. siviiliprosessilain 101 §:n 3 momentti) tai että yhdellä osapuolista ei ole ollut riittävästi aikaa valmistautua käsittelyyn siksi, että hänelle ei toimitettu haastetta riittävän ajoissa tai muista tärkeistä syistä.

Osapuoli voi pyytää tuomioistuinta lykkäämään käsittelyä. Tuomioistuin päättää osapuolen etukäteen toimittamasta lykkäyspyynnöstä sen perusteella, miten painavia esitetyt syyt ovat. Jos tuomioistuin ei suostu osapuolen pyyntöön, osapuolen on saavuttava käsittelyyn.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Tšekin lainsäädännössä ei nimenomaisesti käsitellä tällaista tilannetta.

Jos menettelyssä on kansainvälinen osa, jonka aikana asiakirja on annettava tiedoksi ulkomailla asuvalle osapuolelle, sovelletaan oikeuspaikan lakia (*lex fori*) eli sen tuomioistuimen menettelysääntöjä, jonka toimivaltaan asia kuuluu.

15 Mitä seuramuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Menettelyllisen määräajan noudattamatta jättämisellä on aina menettelyllisiä seurauksia.

Jos siviiliprosessilaissa (laki nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna) asetetaan toimen suorittamiselle (esim. muutoksenhauille tai ylimääräiselle muutoksenhauille) tietty määräaika, kyseisen määräajan noudattamatta jättäminen aiheuttaa sen, ettei toimea voida asianmukaisesti suorittaa. Määräajan noudattamatta jättäminen voidaan hyväksyä, jos osapuoli tai hänen edustajansa ei voinut noudattaa määräaika hyväksyttävästä syystä (esim. äkillinen sairastuminen tai loukkaantuminen) eikä sen vuoksi voinut suorittaa toimea, johon hänellä on oikeus (ks. siviiliprosessilain 58 §), paitsi jos tietyn määräajan noudattamatta jättämistä ei siviiliprosessilain nojalla voida hyväksyä (esim. lain 235 §:n 1 momentin nojalla määräajan noudattamatta jättämistä ei hyväksytä, jos kyse on menettelyn uusimishakemuksesta tai kumoamiskanteesta (žaloba pro zmatečnost)). Jos tietyn velvoitteen noudattamiselle on asetettu määräaika, sen noudattamatta jättämisestä määrätään tietty seuraamus (esim. kurinpidollinen sakko).

Tuomioistuimen asettaman menettelyllisen määräajan noudattamatta jättäminen johtaa lain mukaan aina tiettyihin seuramuksiin. Tuomarikokoonpanon puheenjohtaja (tai tuomari yhden tuomarin kokoonpanossa) voi pidentää asettamaansa määräaika. Tuomioistuimen asettaman määräajan noudattamatta jättämistä ei hyväksytä.

Maksumääräyksellä, jota ei vastusteta, on sama vaikutus kuin lainvoimaisella ja täytäntöönpanokelpoisella tuomiolla (ks. siviiliprosessilain 174 §:n 1 momentti).

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Käsittelystä pois jäämisellä on erilaisia seurauksia kuin määräajan noudattamatta jättämisellä. Jos asianmukaisesti haastettu osapuoli ei saavu käsittelyyn eikä ole pyytänyt lykkäystä ajoissa ja perustellusta syystä, tuomioistuin voi käsitellä asian ja antaa päätöksen osapuolen poissa ollessa (ks. siviiliprosessilain nro 99/1963, sellaisena kuin se on muutettuna, 101 §:n 3 momentti). Jos siviiliprosessilain 153b §:n edellytykset täyttyvät, tuomioistuin voi antaa yksipuolisen tuomion.

Jos vastaajalla oli hyväksyttävä syy jäädä pois asian ensimmäisestä käsittelystä, jossa annettiin yksipuolinen tuomio, tuomioistuin mitätöi tuomion vastaajan pyynnöstä ja määrää asialle uuden käsittelyn. Osapuoli voi toimittaa tällaisen pyynnön siihen saakka, kunnes yksipuolinen tuomio tulee voimaan (ks. siviiliprosessilain 153b §:n 4 momentti).

Yksipuoliseen tuomioon voi myös hakea muutosta. Jos vastaaja on pyytänyt mitätöimään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion ja hakenut lisäksi muutosta tuomioon ja jos tuomion mitätöintipyyntö on hyväksytty täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä, muutoksenhaku jätetään huomiotta (ks. siviiliprosessilain 153b §:n 5 momentti).

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 22/07/2019